

Informační zabezpečení mezinárodních cvičení

Ve dnech 1. - 5. 10. 1995 se uskutečnilo na území České republiky v rámci programu Partnerství pro mír první společné mezinárodní velitelsko-štábní vojenské cvičení Cooperative Challenge '95. Vlastního cvičení se zúčastnilo celkem 679 vojáků ze 14 států, z toho bylo pět členských států NATO (SRN, Nizozemsko, USA, Belgie a Francie) a devět partnerských států (Česká republika, Rakousko, Finsko, Maďarsko, Polsko, Slovensko, Estonsko, Litva a Švédsko).

Celková organizace i zabezpečení cvičících byly z velké části zajišťovány hostitelskou zemí. Vlastní příprava trvala několik měsíců, kdy organizační štáb musel zvládnout a zajistit celou řadu organizačních opatření a připravit areál Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově na provedení cvičení.

Z celkového počtu bylo 211 cvičících velitelů a příslušníků štábů a ostatní vojáci zabezpečovali zdárný průběh cvičení. Na první pohled se může zdát počet 468 vojáků k počtu cvičících značně vysoký, ale je nutno si uvědomit, že tito vojáci, jež byli zařazeni do skupiny řízení cvičení, střediska pro pozorovatele a přijímání návštěv, tiskového a informačního střediska atd., museli zabezpečit nezbytné služby a servis vůči servis vůči cvičícím, ale i k vnějšímu okolí, v kvalitě a rozsahu, který je standardem u akcí podobného charakteru. Ke splnění uvedeného úkolu bylo nutno vybavit jednotlivá pracoviště prostředky kancelářské techniky (mobilní radiostanice, kopírky, osobní počítače, telefony, minilab, faxy atd.) a vytvořit lokální informační systém.

Obsahem tohoto článku je popis vybudovaného lokálního informačního systému, poznatky a zkušenosti z jeho provozu. Cílem příspěvku je především informovat širší vojenskou veřejnost o informačním zabezpečení mezinárodních cvičení a naznačit problémy, které bude nutno nepochybně řešit i v tomto roce, kdy podobných akcí s mezinárodní účastí je plánováno na území České republiky několik.

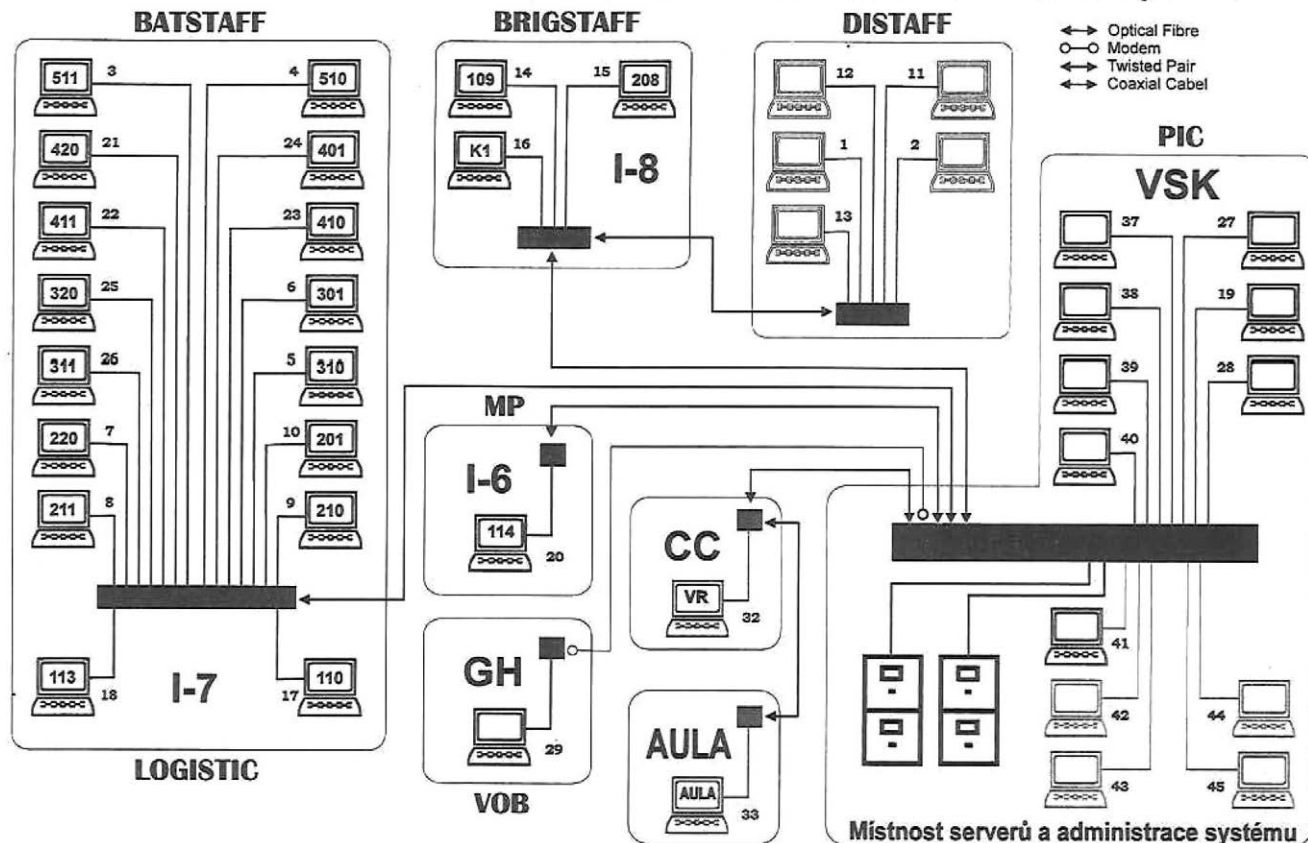
Přípravná etapa

Přípravná etapa byla zahájena v měsíci květnu a červnu t. r., kdy byly prostřednictvím velvyslanectví USA předány od LANDCENTu (Spojenecké pozemní síly ve střední Evropě) české straně výchozí požadavky na zřízení společného tiskového a informačního centra i střediska přijímání návštěv a jejich vybavení.

Konkrétním návrhem obsahu a organizačního zabezpečení bylo inspektorem pozemního vojska AČR pověřeno 6. středisko aplikace techniky a automatizace pozemního vojska, které již dříve zabezpečovalo menší mezinárodní cvičení „Kouba - Cham“, „Olšina 95“ a „Lipno 95“. Vzhledem k tomu, že počty a sortiment potřebné techniky a zařízení převyšovaly možnosti AČR, bylo nezbytné řešit zabezpečení potřebné techniky pronájmem od civilních subjektů.

COOPERATIVE CHALLENGE '95 - Lokální informační systém

Obr.

V průběhu přípravy cvičení AČR oslovila řadu dodavatelů, kteří se zabývají informačními, komunikačními a reprografickými technologiemi na českém trhu, z nichž mezi nejvýznamnější patří firmy TELECOM s. p., PVT a. s., Powersoft s. r. o., Microsoft s. r. o., Polaroid, Kodak atd. Patří mezi ně také Digital Equipment s. r. o., která reagovala na výzvu a nabídla aktivní spolupráci při výstavbě a provozu připravovaného informačního systému. Tím navázala na úspěšnou spolupráci se 6. střediskem aplikace techniky a automatizace pozemního vojska, kdy společně zabezpečovaly informační zabezpečení v průběhu mezinárodního cvičení „Kouba - Chan“, „Olšina 95“ a „Lipno 95“. Bez aktivního podílu výše uvedených firem by se AČR jen stěží podařilo zabezpečit úkoly a požadavky v potřebné kvalitě a současně bylo by nutno vynaložit mnohem vyšší finanční prostředky na zajištění požadovaných činností, které je možno chápat mimo hlavní úkoly vlastního cvičení jako příspěvek ke kompatibilitě s vyspělými státy.

Výsledkem společné činnosti 6. střediska aplikace techniky a automatizace pozemního vojska, Střediska informačních technologií Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově a ostatních kooperujících a řídicích subjektů byl návrh lokálního informačního systému, který byl předložen ve dnech 28. až 31. 8. 1995 ve Vyškově na závěrečné plánovací konferenci všem zúčastněným státům. Zároveň byly zúčastněné státy vyzvány, aby předložily do 20. 9. 1995 podklady - data pro připravovaný informační systém v upřesněném formátu.

Výstavba lokálního informačního systému

Cílem navrženého lokálního informačního systému bylo zajistit subjektům cvičení:

- ◆ řídicí štáb (DISTAFF),
- ◆ reálnou logistiku (LOGISTIC),
- ◆ štáb brigády (BRIGSTAFF),
- ◆ cvičicí prapory (BATSTAFF),
- ◆ tiskové a informační centrum (PIC),
- ◆ středisko přijímání návštěv (VOB),
- ◆ vojenskou policii (MP),
- ◆ briefingové místnosti,

vzájemnou komunikaci formou výměny elektronických dokumentů a zprostředkování aktuálních informací o cvičení prostřednictvím uživatelského menu. V rámci tohoto připraveného menu byly všem pracovištím dostupné následující informace:

1. Organizační část:

- ▲ údaje o osobách zúčastněných na cvičení (osobní data, funkce, telefon, ubytování,... foto),
- ▲ údaje o vozidlech používaných v rámci cvičení (VPZ, SPZ, typ,.....parkovací místo, údaje o řidiči),
- ▲ seznam pronajaté techniky na cvičení.

2. Informační část:

- telefonní seznam,
- hodnoty na cvičení,
- zkratky používané v NATO,

- operační značky používané v NATO,
- způsob vyžádání a poskytnutí pomoci (první pomoc, hasiči, vojenská policie...),
- operační situace na mapovém podkladu,
- organizační struktura cvičení,
- personální data vybraných funkcionářů,
- informace o cvičících armádách,
- informace o hostitelské zemi (geopolitické a historické informace zaměřené na prostor cvičení).

K zajištění uvedených funkcí byla vytvořena lokální počítačová síť, která zabezpečovala propojení jednotlivých uživatelských pracovišť v prostoru cvičení. V areálu Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově to byly budovy vysokoškolského klubu (PIC), internáty I-6, I-7, I-8 a I-9 (vojenská policie, řídicí štáb cvičení, reálná logistika, cvičící štáb brigády a štáby praporů), velitelská budova a aula (briefingové místnosti). Mimo areál Vysoké vojenské školy pozemního vojska v objektu Posádkového domu armády, vzdáleném cca 3 km bylo pracoviště VOB. Topologie lokální počítačové sítě, včetně použitého způsobu propojení a umístění pracovních stanic a servisů je uvedena na **obrázku**. K vytvoření zcela konkrétní představy o rozsahu lokálního informačního systému a jeho uživatelích je určena **tabulka**.

Celý informační systém pracoval v prostředí Microsoft Windows (Windows NT verze 3.51 - server a Windows for Workgroups verze 3.11. - uživatelské stanice). Na všech pracovních stanicích bylo pro přípravu, tvorbu a posílání dokumentů využíváno standardní kancelářské programové vybavení Microsoft Office (textový editor MS Word 6.0, tabulkový procesor MS Excel 5.0, prezentační grafika MS PowerPoint verze 4.0 a elektronická pošta MS Mail).

Aplikační programové vybavení umožňující přístup a efektivní práci - manipulaci s databázovými daty (SQL Server) o vlastním cvičení bylo vytvořeno s pomocí vývojového prostředí PowerBuilder od firmy Powersoft. PowerBuilder představuje moderní vývojové prostředí využívající objektové orientované technologie, která umožňuje programátorům vytvářet aplikace v prostředí MS Windows bez specializovaných znalostí nebo komplikovaného programování.

Integrujícím prostředím pro kancelářský programový balík MS Office a aplikační program byl produkt LinkWorks od firmy Digital, který zajistil jednoduché a jednotné ovládání celého systému v rámci pracovní plochy z připraveného uživatelského menu a elektronickou výměnou všech typů dokumentů. Současně umožnil definovat nezbytné funkce pro provoz informačního systému, jako např. uživatelská práva, toky dokumentů atd.

Technická platforma vybudovaného informačního systému byla tvořena:

1. Servery:

- ◆ Digital Alpha Server 400 4/233, 128 MB RAM, 11 GB HDD - Raid.
- ◆ Digital Prioris HX 5100 MP/2 64 MB RAM, 11 GB HDD - Raid.

2. Uživatelské stanice:

- 30 osobními počítači Digital Venturis 466 (575) s laserovými tiskárnami HP LJ5.
- 17 osobními počítači HP VECTRA 486 s 24-jehličkovými tiskárnami EPSON LQ 1170.

Nezbytnou součástí systému byly aktivní prvky síťových rozvodů HUBy a Repeatery od firmy Digital a modemy od firmy Microcom.

COOPERATIVE CHALLENGE 95

Local Information System

Group	Building	Floor	Room	Determination	User	User number
CML	VŠK VVS	ground floor	224	Server	-	-
	VŠK VVS	ground floor	224	Operator POWERSOFT	svoboda	
	VŠK VVS	ground floor	224	Operator DIGITAL	isnet	10
	VŠK VVS	ground floor	224	Operator DIGITAL	-	28
Logistic	I-7	ground floor	110	Duty officer	dutyoff	17
	I-7	ground floor	113	Chief of logistic	chlog	18
Distaff	I-9	first floor	201	Chief of distaff	cos	11
	I-9	first floor	217	Operations G-3	opg3	12
	I-9	ground floor	120	gen. Kuba	kuba	1
	I-9	first floor	208	gen. Nesh	nash	2
	I-9	basement	K2	Briefing room	brief1	13
Brigstaff	I-8	ground floor	109	BDE Commander	bdec	14
	I-8	first floor	208	Operations S-3	ops3	15
	I-8	basement	K1	Briefing room	brief2	16
Batstaff	I-7	fourth floor	511	NL	nlbat	3
	I-7	fourth floor	510	BE	bebat	4
	I-7	third floor	420	BALT	baltbat	21
	I-7	third floor	411	CZE	czeeng	22
	I-7	third floor	410	AUS	ausbat	23
	I-7	third floor	401	FR	frbat	24
	I-7	second floor	320	SWE	swebat	25
	I-7	second floor	311	SLK	slkbat	26
	I-7	second floor	310	US	usbat	5
	I-7	second floor	301	POL	polbat	6
	I-7	first floor	220	GE	gebat	7
	I-7	first floor	211	HUN	hunbat	8
	I-7	first floor	210	CZE	czebat	9
Press information centre	VŠK VVS	ground floor	lounge	Reception	picr	27*
	VŠK VVS	ground floor	lounge	POLAROID	-	
	VŠK VVS	ground floor	lounge	Information	pici	19
	VŠK VVS	ground floor	207B	Briefing room	brief3	28
	VŠK VVS	ground floor	220	National desk	pic1	37*
	VŠK VVS	ground floor	220	National desk	pic2	38*
	VŠK VVS	ground floor	220	National desk	pic3	39*
	VŠK VVS	ground floor	209	National desk	pic4	40*
Visitor observer bureau	PDA	ground floor	lounge	Reception	vobr	29
	PDA	ground floor	lounge	POLAROID	-	
	PDA	ground floor	lounge	Information	vobi	
	PDA	ground floor	ward	Briefing room	brief4	
	PDA	first floor	221	Local server for VOB	-	
MP	I-6	first floor	119	Permanent service	mp	20
Briefing room	AULA	ground floor	hall	Briefing of primeminister	brief5	
	Comm.c.	first floor	hall of WR	Briefing of president	brief6	
02-10-1995 * 12.00						

Pro úplnost je nutno uvést, že vedle již popsaného lokálního informačního systému byla v objektu posádkového domu armády, v rámci pracoviště VOB, zřízena péčí 6. střediska aplikace techniky a automatizace pozemního vojska vnitřní lokální počítačová síť (pořizování dat, řezací plotr, laminátování, barevný tisk atd.) a grafické pracoviště zabezpečené VZÚ Praha (operační situace na reálném topografickém podkladu a DTP).

Získané poznatky a zkušenosti

Pozitivně lze hodnotit, že nasazením všech zainteresovaných součástí se v období od 25. do 29. 9. 1995 podařilo v prostoru cvičení vybudovat síťové rozvody, nainstalovat techniku a aplikační programové vybavení (aplikace byla vytvořena v průběhu měsíce září). Celý lokální informační systém byl uveden do provozu 29. 9. 1995. Na tomto úspěchu měla nepochybně největší podíl firma Digital s. r. o. a její kooperující partneři.

V případě, že informační zabezpečení podobných mezinárodních akcí bude vytvářeno výlučně silami a prostředky AČR, považují za nezbytné v rámci organizační struktury naší armády vytvořit pracoviště, které bude akce podobného charakteru komplexně a na profesionální úrovni zajišťovat. Využije-li Armáda ČR služeb civilních subjektů (pronájem techniky, smlouvy o dílo atd.), je nutno zajistit jednotné odborné vedení a jednoznačné zadání ze strany AČR.

Ne zcela nezanedbatelným problémem je získání a pořízení dat, neboť sebelepší informační systém nelze bez nich provozovat a ve svém důsledku pak dochází ke znehodnocení vynaloženého úsilí a prostředků.

Významná je rovněž otázka školení a příprava na využívání připraveného informačního systému. Obecně však platí, že uživatelé, kteří ve své běžné práci využívají osobní počítače s kancelářskými produkty v prostředí Windows, jsou schopni po krátké instruktáži s využitím jednoduchého návodu okamžitě se systémem pracovat. Ti uživatelé, kteří doposud s osobním počítačem nepracovali, musí absolvovat před vlastním cvičením ucelené školení k obsluze a ovládání programových aplikací.

Souhrnně je možno konstatovat, že AČR v součinnosti s civilními partnery splnila požadované úkoly a požadavky na informační zabezpečení a v budoucnosti (v etapě přípravy a vlastního provedení obdobných cvičení) je nutno na tyto pozitivní zkušenosti a poznatky navázat.

Tento článek popisuje jen dílčí část celého zabezpečení cvičení, na které úzce navazuje např. identifikační systém osob, zabezpečení spojení a celá řada jiných činností a aktivit. Rovněž si nekladl za cíl popis a způsob využívání vlastních - dovezených prostředků výpočetní techniky k racionalizaci práce jednotlivých národních štábů. Přesto si na závěr neodpustím jeden zajímavý postřeh.

Když američtí vojáci přesouvali materiál do svých prostorů cvičení, všiml jsem si zvláštních přenosných hliníkových beden, velice podobným těm, které známe pod označením POTAS. Po rozvinutí pracovišť jsem však s podivem zjistil, že v těchto obalech, uvnitř pokrytých molitanem, které zároveň slouží jako pracovní plocha, jsou umístěny komerční počítače s tiskárnou a záložním zdrojem. Na těchto počítačích bylo nainstalováno kancelářské programové vybavení MS Office a aplikace pracující s formalizovanými bojovými dokumenty. Takovýto způsob „zodolnění“ prostředků výpočetní techniky je určitě inspirující při řešení požadavků velitelů a štábů na zabezpečení výpočetní techniky na cvičeních.